

Τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία: Ένα Κοινωνικό Χρέος που Παραμένει Ανεκπλήρωτο

Σε κάθε σύγχρονη κοινωνία που επιδιώκει να αποκαλείται πολιτισμένη, η προστασία των δικαιωμάτων των πιο ευάλωτων ομάδων αποτελεί θεμελιώδη προτεραιότητα. Παρ' όλα αυτά, τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) συνεχίζουν να παραβιάζονται καθημερινά, με τρόπους άλλοτε κραυγαλέους και άλλοτε αόρατους, αλλά εξίσου επώδυνους.

Ας αναρωτηθούμε: Πόσες φορές έχουμε δει ράμπες πρόσβασης κατελημμένες από αυτοκίνητα; Πόσες δημόσιες υπηρεσίες παραμένουν απροσπέλαστες για έναν πολίτη σε αναπηρικό αμαξίδιο; Πόσοι άνθρωποι με αναπηρία αποκλείονται από την εργασία, την εκπαίδευση, ή ακόμη και την κοινωνική ζωή, επειδή η πολιτεία δεν φρόντισε να εξασφαλίσει ισότιμες συνθήκες συμμετοχής; Η απάντηση είναι απλή, αλλά και σκληρή: Πάρα πολλές.

Η Ελλάδα έχει υπογράψει και επικυρώσει τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Ωστόσο, η εφαρμογή της στην πράξη παραμένει ελλιπής. Η απουσία προσβασιμότητας, η έλλειψη επαρκών κοινωνικών υπηρεσιών και επιδομάτων, καθώς και οι διακρίσεις στην αγορά εργασίας αποτελούν μορφές θεσμικού αποκλεισμού που διαιωνίζουν την ανισότητα.

Δεν αρκεί πια να μιλάμε για "ευαισθητοποίηση". Ούτε να αφήνουμε το θέμα μόνο στα χέρια των οργανώσεων ή των ίδιων των ΑμεΑ που αγωνίζονται καθημερινά. Χρειάζεται συντονισμένη κρατική δράση με έμφαση στη νομοθετική κατοχύρωση δικαιωμάτων, αλλά και την πρακτική τους εφαρμογή. Χρειάζονται ελεγκτικοί μηχανισμοί, πόροι, αλλά πάνω απ' όλα, πολιτική βούληση.

Ταυτόχρονα, οι πολίτες έχουμε ευθύνη. Δεν μπορούμε να εθελουφλούμε όταν το πεζοδρόμιο γίνεται αδιάβατο ή όταν κάποιος χλευάζει την αναπηρία. Ο σεβασμός ξεκινά από τα μικρά καθημερινά πράγματα: να παραχωρούμε τη σειρά, να αφήνουμε ελεύθερη την πρόσβαση, να απαιτούμε από τους θεσμούς μας να σέβονται τα δικαιώματα όλων.

Η κοινωνία μας δεν μπορεί να προχωρήσει με ταχύτητα, όταν κάποιοι μένουν πίσω. Η αναπηρία δεν είναι αδυναμία. Είναι μία διαφορετικότητα που η κοινωνία μας πρέπει να αγκαλιάσει με πράξεις, όχι μόνο με λόγια. Ίσα δικαιώματα, ίσες ευκαιρίες, κοινή αξιοπρέπεια. Δεν είναι σύνθημα. Είναι χρέος.